

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ogrske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Franu Kolmanu hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 6. junija.

—r.— Narodna večira v mestnej zbornici ljubljanskej je takoj v prvih dneh svojega vladarstva dejansko počazala, da jej je pred vsem na senci materijalno blagostanje ljubljanskega mesta. Brez nepotrebnega prepiranja in mečkanja po sekcijsah je takoj v prvih dveh sejah spravila v moč prevažna dva sklepa, ki bodeta oba, če se izvršita, ljubljanskemu mestu premnogo koristila. Sklenilo se je, da se vstanovi mestna hranilnica, in da se peticionira za preložitev nadsodnije iz Grada v Ljubljano. Ako premislimo, koliko da dohaja dobička našej nemškej kranjskej hranilnici, ki si leto za letom nezaosno pomnožuje rezervne svoje zaklade, trdi se lahko, da bode tudi mestna hranilnica donašala naše Ljubljani gotovo in varne dobičke, ki pa se ne bodo metali v mrtve rezervne zaklade, ki se bodo temveč vporabljevali v korist mesta in v olajšanje občinskih bremen! In če dobimo v Ljubljano nadsodnijo, mesto gotovo ne bode imelo nikake izgube pri tem, kar je jasno samo ob sebi. V premeščenji nadsodnije iz Grada v naše mesto pa nikdo nemore opaziti političnega momenta! Pač pa si je narodna večina mesta na korist nekoliko zatajila samo svojo korist ter v blagor mesta zahtevala nadsodnije premeščenje, da si je dobro vedela, da si s premeščenjem nemške te nadsodnije svojo pozicijo samo omaja! Ker z nadsodnijo preselilo bi se v slovensko naše mesto močno kredelo dobro discipliniranih nemškutarških volilcev, ki bi vedno marširali za razstrgano zastavo gospoda Dežmana. In ali menite, da bi bil eksceinc Waser drugačega kova, če bi prezidiral v belej Ljubljani, a ne več v nemškem Gradi? Kdor torej kriči, da je narodna večina prošnjo za premeščenje nadsodnije sklenila iz političnih nagibov, ta resnico zavestno pači ter hoče z lažjo preslepiti naše meščanstvo, da bi ne opazilo resnice! Kdor ljubi Ljubljano, kdor gori za napredok krasnega našega mesta, stal je pri mestnej zbornice razpravah o mestnej hranilnici in o premeščenji nadsodnije iz polnega prepiranja na strani čvrste narodne naše večine, ki ima v svojem programu na prvem mestu izrečeno načelo, da se ima v blagor mesta zatajevati vsaka želja, ki bi mestnemu blagostanju če tudi samo za trenutek škodila!

Karakteristično je, kako se je pri tej priliki v mestnej zbornici obnašala nemška naša manjšina! Kar se tiče discipline, opazovali smo, da so na bojišči stali samo generali, da pa se jim je razkapala armada, kakor se razkapa led na solnci. V istini opazovali smo tragikomičen prizor, da sta generala Schaffer in Suppan brez svojih nekedanjih vojakov v onemoglem srdu bojevala boje zgubljene. Jezo, ki sta jo zapuščena vojskovodja nosila na rumenih obrazih, izlila sta potem v predale namškega židovskega lista „Deutsche Zeitung“, ter ondi gospode Doberleta, Luckmannia in Pirkerja na drobne kosce raztrgal. Nam pa služi to v dokaz, da so se mirnejši elementi mej nemško manjšino, katerim pa

gospoda Pirkerja ne prištevamo, uže vendar jedno krat naveličali marširati pod absolutistično komando Slovencov Schafferja in Suppana! Tisto malo kredelce, — katero sta gospoda vodnika z veliko težavo skupaj spravila in skupaj sešli, glasovalo je proti ustanovitvi mestne hranilnice. Gospoda dr. Schaffer in Suppan sta sicer nagoto svojih argumentov začrila z nekakim figovim listom! Ali skozi te argumente se lahko pogleda kakor skozi omito steklo! Čemu nij všeč tem gospodom mestna hranilnica? Naj se zvijajo tako ali tako, resnica ostane da so zategadelj proti mestnej hranilnici, ker žive v strahu, da bi uspešno delovanje tega instituta omajalo monopol kranjske hranilnice, ki je prava trdajava grmanska in tako sezidana, da ne more nikdar pasti v narodne roke. Ker bi mestna hranilnica morda hudo dejala direktorjem kranjske hranilnice — den tüchtigen Gesinnungsgenossen — tako naj se ne ustanovi! Ker bi se po mestnej hranilnici morda omajala moč jednemu glavnih nemških faktorjev, tako naj se mesto ljubljansko odgové gotovim dohodkom, ki jih sedaj kranjska hranilnica spravila v svoje rezervne zaklade! Kdor te pred stoječe resnice ne opazi, mora biti slep na občesa!

Prvi boj v mestnej zbornici je končan; da ga pa narodna stranka zapušča tako zmagonosno, k temu je mnogo pripomogla klaverna taktika nemških manjšini prenemških vodnikov! Meščani ljubljanski pa odsle niti trenutka ne morejo več dvomiti, da je narodna stranka v mestnem zboru bolj vneta za mestno blag stanje, nego mala četica fanatičnih Nemcov, ki diha in sepe, kakor to zapovesta dr. Schaffer in dr. Suppan!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. junija.

„N. fr. Pr.“ poroča se in **Trsta**: Včeraj je gospoška prepovedala in prestregla naslednji, vašemu listu poslan telegram: „Zavoljo smrti Garibaldijeva zaprta so denes vsa gledališča in mnoge prodajalnice.“ O tem činu povedalo se mi je še le denes zvečer. Omeniti pa moram še, da ona v prepoved dejana brzovest nič neresničnega ne pripoveduje, ker gledališča, ki so predstave naznana, ostala so v istini zaprta, in ljudje so zaledovali se, videti prodajalnice na korzi in drugod v živahnejih delih mesta zaprte.“ — Tako tržaški dopisnik, mi pa vskliknemo: „Ouousque tandem!“

Presvitli cesar imenoval je tajnega sovjetnika grofa **Dubskija** izvenrednim poslancem in pooblaščenim ministrom na španskem dvoru.

Na jugu potihnilo je zdaj vse. Topovi so obmolkili in vsakdanje preiskavanje je prestalo. Kaj da zdaj pride, se še ne ve. Dopisnik „Narodnega Lista“ poroča, da se vstaši ne povrnejo v Avstrijo, temveč služijo novega svojega gospodarja. Teh vstašev, ki so prekoračili mejo, biti jih mora okolo 300. Ubljanje došli so uže na svoje domove ter mirno opravljajo svoja dela. Torej, končan je boj! — Baron Jovanovič došel je v 17. dan p. m. v Kotor. Druzega dne, pregledavši vojsko, zbere okrog sebe častnike, ter jim po kratkem pozdravu reče: „... Uverjen, da so se vojaki znatno od-

likovali na bojnem polju, kolikor v napadanji, toliko na obrambi, porabljaj to priliko v to, da v ime Nj. Vel. cesarja in kralja izrazim častnikom in vojnikom popolno zadovoljnost in priznanje zaradi junaškega in hrabrega izpolnjevanja svojih dolžnosti. Želim, da se previsoka zadovoljnost in priznanje sporoči vsem vojnikom.“

Vračanje države.

Poročati smo uže iz **Rusije**, da se tamkaj napravljajo in prenarejajo želesne, posebno iz oziro na vojskine čase. Tako se zdaj s čudovito pridnostjo popravlja strategična prog Pinsk Sjabinka preko Rokitniškega močvirja. Okrog in okrog tega prostranega močvirja ob Pripetu teko uže ruske želesne ceste, ali preko močvirja samega, nujnejši nobene zvezne. Ta se torej z omenjenim delom ustanavlja in bude dokaj olegšala pot proti avstrijsko-ogrskej meji.

Žalovanje po **Garibaldiji** je v Italiji veliko in skoraj občno. Strankarstvo se zatajuje, in vsakega laškega patrijota mori le zavest, da je z Garibaldijem odmrl domovini velik mož in dobrotnik. Smrt spravila je tudi tiste, katerim je zlo prizadel, ko gledal je samo na to, da Italija bila bi mogrena in slavna. Vatikanski organ „Voce della Verità“ piše: „Z Garibaldijem premine jeden izmej najslavnejših mož revolucije, jeden izmej najbolj odkritih protivnikov papeža. Mi se klanjam pred papežkim veličastvom, spominjajoč na besede božjega Učenika: „Ljubite svoje sovražnike in molite za nj.““ Garibaldi bit je najtrdrovratnejši, a tudi najbolj pošten sovražnik. On je cerkvi vsekaj globoke rane, on bojeval se je z odprtimi očmi in spletu nuj pozmal. Njegova mati bila je pobožna in Bogu udana žena.“ — Slaviti spomin Garibaldijev, delajo se po vsej Italiji velike priprave. Denes ophaja se v Rimu velika slavlja za pokojnim. Vsa poglavarska in mestna zastopstva izdala so manifeste, vsi javni prostori v celej deželi so zaprti. Kolikor le mogoče pokazati žalost, storiti se povsodi. V zbornici laškej, ki je svečano v soboto izjavila svojo tugo, vzdala se bode spominska plošča nad mestom, kjer je sedel Garibaldi. Skoraj vsa mesta po Italiji postavila bodo spomenike. — Kaj pa Trst?

Iz **Egipta**: V nedeljo došel je turški komisar Derviš paša s svojim spremstvom v Aleksandrijo. Ti sultanova poslanci imajo varovati vrhovno oblast Turčije v Egiptu, narediti mir in utrditi Kedivu veljavo. Sultan misli, da s tem bude zdaj vse dobro, in za tega delj pravi, da poprej ne pripozna konference, dokler se ne izvle, kaj da so dosegli njegovi komisari. Ali evropske vlade najbrže ne bodo čakale sultanove „dobre volje“ — in čuje se, da se konferenca snide še v tem tednu. O nalogi te poslanske konference govore francosko-angloška določila, da imajo se v moči ohranovati ob Nilu sultana in kraljevega namestnika pravice, da potrdé se dolžnosti navzoči Franciji, Angliji in drugim državam, da razvijó se egipotske institucije in spoštujo svoje občine deželanov.

Dopisi.

Z Rakelka 4. junija. [Izv. dop.] (Popravek.) Neverjetno mi je, da ima zadnji dopis iz Postojine o notranjskem znanem shodu v jedru toliko površnega, nepopolnega in kar neresničnega. Stvar se je jasno in parlamentarno v treh glavnih točkah domenila in sklenila. Prosim lepo, dovolite blagovoljno prostora za sledče:

a) Ožji odbor za svečanosti po Notranjski v prid „Narodnemu Domu“ sestavljen je tako-le: p. n. gg. dr. J. Strbenec, predsednik; I. Gruntar, pod-

predsednik; I. Resman in F. Strle, tajnika; Josip Lavrenčič, blagajnik; Fr. Hren in Fr. Križaj tehnično-artistična voditelja; stalni odborniki temu odboru so: E. Dolenc, V. Domicelj, J. Doxat, H. Kavčič, A. Obreza in dr. I. Pitamic. To je „fait accompli“!

b) Gg. p. n. R. Dolenc, J. Gruntar in A. Obreza prevzeli so naloge iskati sredstev, zko, kje in kako ustanoviti posojilnice po deželi, oziroma gospodarska društva.

c) G. dr. Strbenec preskrbi od več krajev pravil in informacij kmetskih in drugih bralnih društev, da se na podlagi teh našim potrebam in razmeram prikladna pravila za jednaka domača bralna društva za pripravo ljudstvo ustanavljo in pospešujejo. V teh treh točkah dela in podpira po razmerah ožji odbor v dotiki širšega odbora ali zaupnih mož! — No, to je kratko in jasno jedro!

Kar se pa neke opomnje tiče, povem na levo in desno v imenu celega odbora, da se pri nas ne gleda na lice in osobno simpatijo, nego na glavo in srce, da ne sedimo na sodnijskem stolu, da hočemo iskati ran, da hočemo manjšati in celiti te v narodnej slovenskej masi po vesti in moči, dosledno in složno!

D.

Z Notranjskega 4. junija. [Izv. dop.] (O znižanej ceni za društva pri vožnji na železnicih.) Te vrste naslanjajo se na pasus v popisu „Slovenci v Zagrebu“, češ, da južna železnica nij hotela (ali ka-li?) dovoliti znižanih voznih cen našim društvom v Zagreb. To se meni čudno, kar nemogoče vidi, ker poznam notranji stroj železnice. Namen moj nij polemizirati ali dokazovati, katera železnica je menj ali bolj kulantna, le resnici hočem stvarno posvetiti ter občinstvu pravo pot. pokazati.

Vsako registrirano društvo ima za izlete, sčanosti uže v železnice predpisih nekakšno utemeljeno pravo za znižano vožnjo, in železnica ima pov sod v to svrhu napravljene stalne karte za tretjino menj plače. To se vedno rado, kako rado dovoli, če se le prosilec v pravem času in na pravem mestu oglasi. Ako je pa posebe udeležba gotovega števila garantirana, dalje, če ima podjetje dobrodelen namen itd., dajo se še večje koncesije. In to vse je v interesu društva, ker je trgovinska ustanova.

Zato rej društva in korporacije sploh, kadar je potreba, informirajte se kar pri prvem načelniku postaje, kaj vam je storiti za znižano vožnjo, on vam bode gotovo radovoljno posredoval, makari telegrafično, kar mu je dolžnost; sicer obrnite se naravnost jasno in odločno na generalno direkcijo v Beč, ki vam gotovo hitro kolikor mogoče postreže. Posebe je labko vse doseg v Ljubljani, kjer je načeluik v istini ljubezniva uljudnost sama.

Staviti v vzgled a. pr. Rudolfov železnico, nij dosledno, ker jo v lastnem interesu silijo gorenjske razmere v to. Južna železnica prakticira in spekulira, kako vspešno taisto mej Semeringom pa Dunajem itd. in tudi pri nas mej Reko, Trstom pa Postojino.

Ali preverjeni bodite, da merodajne kroge malo briga vera pa narodnost pri tem; tudi so naši odločno narodni ljudje v varnem krilu pri njej. Gotovo je morala le formalna napaka škoditi našim društvom za Zagreb!

In če trpi pri nas narodna stvar pri tej železnici, smo krivi sami, slovenska naša mláčnost; kajti, kjer nij tožnika, nij sodnika

Iz Velike Doline 1. junija. [Izv. dopis.] Dne 30. maja praznovala se je pri nas slavnost poloaganja temeljnega kamena novej cerkvi. Iz bližnje okolice se je bilo zbralo prilično število duhovščine, jim na čelu gospod dekan Polak iz Krškega. Užurano zjutraj je pokanje možnarjev oznanjevalo tukajšnjemu prebivalstvu veleimeniten dan. Šolska mladina se je mnogobrojno udeležila te slavnosti; posebno pozornost pa so vzbujale šolske dekllice, ki so vsled neumornega prizadevanja gospe Franje Ušenčnik-ove, učiteljice ročnih ženskih del na tukajšnjej šoli, z najlepšimi venci in najrazličnejimi cvetlicami okinčane spremlevale voz, na katerem je tri pare volov vozilo s prelepim vencem obdan temeljni kamen. Po darovanej svetej maši v lesenej kapeli podala se je duhovščina in mnogobrojno ljudstvo od

blizu in daleč na mesto, kjer se ima zidati nova cerkev.

Po dokončanih molitvah in običajnem udarci s kladirom na temeljni kamen, je v jako jedernatem govoru g. dekan Polak zbranemu ljudstvu razlagal pomenljivost tega dneva.

Cerkvenej svečanosti pa je sledilo šolske mladine in ljudsko razveseljevanje. Da bi se zbrana mladina spominala še v poznih svojih letih tega dneva, skrbela sta gospa Franja Namorš-eva in g. župnik Fran Brulec za to, da se je našej mladini priredil vesel dan s tem, da se jej je primerno postreglo z jedjo in pičo. — Glinjivo je bilo videti, kako je gospa Ušenčnik-ova z največjo ljubavnostjo nad sto otrokom stregla.

Posebno očitno zahvalo pa izrekamo gospe Franji Namorš-evej, ki je nepričakovano veliko vina in jedil žrtvovala zbranim delavcem in drugemu prebivalstvu v namen občnega razveseljevanja. Tudi je dosegla ta namen. — Ljudstvo je bilo židane volje ter se je po mnogih napitnicah mirno razšlo. Pred razhodom pa se je še Nj. Veličanstvu cesarju Francu Jožefu poslal sledeči zahvalni telegram:

Denes se polaga temeljni kamen cerkvi Matere božje v Velikej Dolini, h katerej je Vaše Veličanstvo z velikodušno denarno podporo v znesku od 1500 gld. uže pred nekoliko leti tukajšnjemu prebivalstvu nepopisljivo radost učinilo ter največim delom omogočilo sedanjo stavbo neizmerno potrebne nove cerkve. Radujoče se zbrano ljudstvo spomina se velikodušnega čina Vašega Veličanstva ter iz hvale polnih sre klič:

„Živi cesar, domovina,
Večna bodi Avstrija!“

Iz Kamnigorice 5. junija. [Izv. dopis.] Uža dolgo vam gospod urednik nij nihče poročal novic naše okolice. Mnogo se je svetu zamolčalo, kar bi morebiti bralce vašega lista zanimalo, in tudi jaz nijmam namena poročati, kaj in kdo da je bil uzrok, da se je naša tombola, koje čisti dohodek je „Narodnemu Domu“ namenjen bil, prepovedala; niti mi nij mar povedati, da je Radoljicanom splaval up po vodi, da dobe zaželenjo postajo, akopram bi se dalo ravno o tej reči mnogo pisati, ko bi se človek ne držal načela, govoriti je dobro, a še bolje molčati.

Ne morem pa si kaj, ako svetu povem, kako samovoljno in trmasto, da ne rabim ostreje besede, ravnašo še v nekaterih krajih udje krajnega šolskega sveta — posebno pa taki, ki zahvalo izrekajo v „Laibacher Schulzeitung“; za vzor bi postavil lehko Dobravčane. Ako bo kaka ostra beseda v mojih vrsticah, bode naj pušica in zadene naj na pravem kraji, da se popravi krvica onemu, ki bi govoriti moral, a molči, ko janec, ki ga pelje v klavnicu.

G. učitelj na Dobravi pri Kamnigorici je mož, ki bi ga po vsej pravici lehko imenovali vaščani zuačajnega moža in uzornega učitelja, ali revež nij muzikaličen in to je po njihovej sodbi zadosti, da je slab „šomošter“, kajti tem ljudem je njihov pridljubši, ko korist, katero deli dober učitelj nedolžnej deci. Niti laži, niti obrekovanja se ne sramujejo, in ker jih se še nij posrečilo, da bi c. kr. okrajni šolski svet prestavil gospoda učitelja, začeli so mu nagajati na vse mogoče načine, kakor razposajeno dete, ki svaritelju odgovori; zdaj pa nalašč. Pa olikani Dobravci tudi učitelja ne potrebujejo, saj so sami bili vzgojeni brez njega, torej njihovi otroci tndi ne potrebujejo voditelja in odgojitelja, ter potem bi bila nevarnost blizu, da bi Dobrava ne slovela daleč okoli, kako izvrstno mladino da ima — morebiti bi ne bilo vsako črtrt leta kakega uboja, in potem bi se radoljiska žandarmerija zmanjšala lahko za polovico. V ta namen dobri Dobravčani svojih otrok nečejo pošiljati v šolo, g. učitelja zasmehujejo in obrekajo v pričo svojih otrok; v ta namen so mu revežu, ker je bolan in vedo, da se ž njimi pričkal ne bode, da jih tožit ne bode šel in ker jih itak zapusti kmalu, odvzeli šolski vrt in ga dali za dva goldinarja v nojem in zdaj raste prav lepo na vsem vrtu krompir. To so oni možje, ki zahvalo za kako podporo izrekajo v „Laibacher Schulzeitung!“ Jaz bi se prav nič ne čudil, ko bi krajni šolski svet g. učitelju zdaj, ko dobi začasni

pokoj, ne pokazal vrat in rekel: šolo dali smo te ali tej družini v najem, poiščite si torej drugega prebivališča.

Iz Klance 1. junija. [Izv. dop.] Tudi pri nas v Istri izgubljajo se črni oblaki italijanske požrešnosti, ki so nam dlje časa kalili prirojeno svetobo. Bodočnost obeta nam bolje vreme. V Kopru pomili so pri c. kr. sodniji do zdaj večinoma italijanščino, tako da mnogokrat trojica, to je sodnik, tožnik in toženec se niti razumeli nijso, in se je mnogokrat iz tega uzroka sodilo po krivem. Zdaj začelo je solnce sijati tudi pred naša vrata in tudi pred vrata naših uradnih. V vsakej pisarni v Kopru dobiš zdaj uradnika, saj po jednega, da zamoreš z njim govoriti pošteno slovenski. Ne odrekajo se več našemu kmetu slovenske kupne pegodbe, ni poblastila, ni pobotnice, niti druga sporočila. Res je, da odloki še nijso slovenski, pa upam, da se tudi to v kratkem obrne na bolje. — V Ljubljani in sploh na Kranjskem vem, da je dosta dobrih odvetnikov, ki nijmajo prevelicega zasluga. Svetujem, naj se jeden izmej njih naseli v našem Kopru, ne bode mu manjkalo ni dela ni novcev, ker vsi Slovenci bi ga radi obiskovali in mu izročili svoja pisma, svoje tožbe in druge reči, ker bi bili srčno veseli, da bi imeli domaćina kot svojega zastopnika. —

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Dne 3. junija 1882.

(Konec.)

Pri drugej točki, o peticiji na državni zbor oziroma c. kr. ministerstvo o upeljavi slovenskega jezika v srednje šole in urade po prime besedo g. Ivan Hribar: Največjo važnost za omiko vsacega naroda ima jezik njegov. Naš narod ima iste pravice do izobraževanja, do omike, kakor drugi narodi. V to svrhu pa mu treba izobraževalnih sredstev. Ta so se mu pa do sedaj zankavala in zadržavala in naš narod primoran je bil, ustvariti vse sam iz sebe in ponosen sme biti na svoje delovanje, kajti omika se je močno razširila, in naš jezik je toliko napredoval, da ga je sam minister pripoznal popolnem sposobnim za uradovanje. Ko je pred dvema leti stavljal dr. Vošnjak v državnem zboru znano resolucijo, je mestni zbor sklenil takoj proti-resolucijo, kar je vzbudilo splošno nevoljo, in da je ta nevolja opravičena, pokazalo je zadnje številjenje. Pokazati se mora pravo mnenje mesta in dežele. Dežela izrekla se je uže v stotinah odposlanih peticij, tedaj naj se oglaši tudi glavno mesto.

Dr. Schaffer hoče označiti stališče svoje in svojih somišljenikov, ki nam je pa itak predobro znano. V precej obširnem in na pamet priučenem govoru pravi, da je naša zahteva „Gefühlssache“, govor o „Natur der Dinge, — unbefangen Blick, — nüchterne, objektive Kritik, — Treibhaustemperaturen“ — in hoče dokazati, da bi nam naša zahteva ne bila na korist, ker bi vsled slovenčine naši dijaki zaostajali, ker je nemščina vendar jezik, kateri mora v Avstriji znati vsak omikanec, da tudi ljudstvo hoče nemščino, kajti peticije so le posledica agitacije narodnjakov, katerim priznava izvrstno agitatorno spretnost. Konečno omeni še prof. Miklošiča, kateri se je v gospodskej zbornici izrazil napsotno.

Dr. Zarnik: Zavrniti moram gospoda predgovornika dra. Schafferja, ki nam je očital, da predlog ne dajemo „na odsek“, da hočemo vsak predlog kar potisniti skozi zbor, ali kakor se je on izrazil — „durchpeitschen“. To nij naša, to je le „manéra“ njegove stranke, kajti lanjsko leto je dr. Schrey, ki je sedel poleg Dežmana, po končanem dnevnu redu in ko smo narodni zastopniki, razen g. Regali, uže vsi odšli, stavlju nujni predlog, in ta predlog bila je peticija proti poslovenjenju ljudskih šol. (Dr. Schaffer maje z glavo, da to nij res.) Dr. Zarnik: Saj je g. Dežman tik dra. Schreya sedel. Za božjo Kriščeve voljo, kaj tega nihče več ne vé! (Veselost.) Takrat bil je vaš predlog vtihotapljen, zakaj niste ga stavili na dnevní red! Naš predlog pa je bil na dnevnem redu, in vsak odbornik mogel

ga je čitati uže par dnij pred sejo, tedaj je naše ravnanje popolnem lojalno.

Kar se tiče druge opazke, da imamo premalo učiteljskih močij, reči moram, da imamo toliko izprašanih učiteljev, da lehko z njimi preskrbimo vse srednje šole v Štajerskej, Kranjskej in Primorskej, da so ti učitelji in prof-sorji izpitani od najbolj tevtonskih profesorjev, kateri pri izpitu, ker so ravno Tevtoni, našim slovenskim učiteljem gotovo niso gledali skozi prste. Kar se slednjič tiče Miklošičevega govora proti českemu vseučilišču, treba znati, da Miklošič mrzi Čehe in da je on prouzročil znani Büdingerjev napad na „kraljedvorski rokopis“, da je res proti vseučilišču govoril, a vendar za vseučilišče glasoval.

Dr. Bleiweis zavrača dr. Schafferja trditev, da bi se brez nemškega jezika niti koraka storiti ne moglo in navaja v primera dva pri nas nastavljena sekundarija, ki sta zmožna samo českega jezika, a pri tem znanstveno tako izobražena, da se smeta v svojej stroki z vsacim poskusiti. Ravno tako vidimo na Hrvatskem, kjer je hrvatski jezik v šolah in uradih jedini, da vse izvrstno napreduje.

Dežman meni ironično, da ker vrlada name-rava itak v Ljubljani ustanoviti nemško gimnazijo poleg čisto slovenske, ker je prof. Kvičala temeljito oziral se na zahteve slovenskega naroda itd. — je ta peticija antikvirana

Dr. Zarnik. Ravno v poročilu g. prof. Kvičale omenjena je protipeticija ljubljanskega mesta, kar je madež za nas Slovence. Ta madež mora se izbrisati, to je namen tej peticiji, katera tedaj nikakor nij antikvirana.

I. Hribar v konečnem govoru pobija sofizme dr. Schafferja. Poudarja, da se moramo posluževati peticjske pravice, pravi: Trditev, da kdor se ne nauči nemškega, nij izobražen, nij istinita, kajti vzemimo male narode, kakeršni so Danci, Grki, Čehi in Poljaki, ki vsi se izobražujejo v materinščini in so gotovo toliko omikani, kakor Nemci. Tudi ugovor zaradi učnih sredstev ne velja, ker takrat, ko se je začel nemški jezik vpejavati v šole, tudi nij bilo dovoljno učnih sredstev. M: imamo na razpolaganje dosta vednostno omikanih učnih močij, s slovenščino pa se tudi napredek dijakov ne bode zaviral, marveč le pospeševal, ker je pedagogična resnica, da je najnaravnnejši in najuspešnejši poduk le na podlagi materinega jezika.

Predlog Hribarjev sprejme se s 16 proti 4 glasovom.

Namestu nenadoma odpoklicanega g. Regalija prevzel je dr. Zarnik predlog o brvi preko Gruberjevega kanala pod Golovec in utrjeval potrebo te brvi za Podgolovčane, ki nosijo vsa mestna bremena za plin, tlak itd. Ker so se nekateri odborniki izražali, da naj se ta predlog izroči stavbenemu odseku, umaknil je dr. Zarnik svoj predlog.

Naposled je še g. Potočnik o zadevi odpeljanja vode i tovarne Kozlerjeve stavlju nujni predlog, česar nujnost pa se nij pripoznala.

Konec seje ob sedmih zvečer.

Občni zbor družabnikov meščanske vojašnice

bil je zadnjo nedeljo ob 11. uri v magistranej dvorani v navzočnosti 30 udov.

Predsednik družbe g. J. N. Horak ogovori skupščino tako le:

Pričenjam denašnje 20. zborovanje meščanske vojašnice ter pozdravljam vse.

V našej letnej skupščini dne 8. majnika 1881 se je sklenilo, 6000 gld. na posojilo vzeti pri tukajšnji hranilnici na našo brezdolžno hišo. Da se ta zadeva izvrši, izročila se je dr. Viljemu Ribiču, c. kr. notarju. — Tukajšnja kranjska hranilnica je zgotovila posojilo 6000 gld. le s tem pogojem, ako se vknjiži znesek 6000 gld. na našo hišo št. 21/4, cerkvene ulice, v dobro tukajšnje kranjske hranilnice. — Vknjiženje pa se za to nij dovolilo od tukajšnje visoke c. kr. deželne sodnije, ker niso vsi deležniki meščanske vojašnice dali svojega dovoljenja, posojilo 6000 gld. vzeti. — Zato

je vodstvo sklenilo, vzeti znesek 4000 gld. proti menjici, katero po §. 22 društvenih pravil podpiše vodja in 6 udov vodstva, z 6% obrestmi.

Društvo meščanske vojašnice ima danes dolga 5000 gld., kateri znesek se bo kmalu poplačal pri varčnem gospodarjenju.

Moja gospoda! Znano vam je, da se je izdala dne 11. junija 1879 nova postava za umestovanje vojakov. Na podlagi te postave izmerila je mestna gosposka naše hiše.

Društvo se ne ozira na razločke, kateri so se pokazali po premerjenji hiš, pri katerem se je primerilo nekaterim hišnikom več, drugim manjše število vojakov za umestovanje, kakor jim je pa zavarovan pri meščanski vojašnici, — ker so nedopustljivi po društvenih pravilih.

Po §. 14 društvenih pravil izstopijo letos po službenej starosti naslednji gospodje iz vodstva: Andrej Dolinar, Franjo Drašler, Ivan Več in Franjo Peterca.

Izstopivši se smejo zopet voliti.

Računski sklep kaže, da je imelo društvo lansketo 8588 gld. 50 kr. dohodkov, mej temi 3302 gld. 40 kr. za umeščevanje vojakov, 4900 gld. pa se je vzelo posojila na menjice.

Ker se je plačalo zidarskemu mojstru prizidanje vojašnice, imelo je društvo 8588 gld. 50 kr. stroškov. Poslopje, lastnina družbenikov, vredno je zdaj 50.000 gld.

Gospod Geba poroča v imenu pregledovalnega odseka, da so vsi računi natančni in popolnem v redu. V odbor se volijo gg.: Ferdo Bilina, Fran Geba, Andrej Dolinar, Oroslav Dolenc in Fran Drašler. Za pregledovalca računov se volita gg. Alojzij Bajer in Jakob Spoljarič. Na predlog g. Regalija sklene skupščina, da blagajnik ne bode odslej več imel 50 gld. letne remuneracije. Na predlog vodstva sklene zbor, da se pritoži pri mestnem odboru zoper to, da bi morali tudi tisti hišni posestniki, ki so udje meščanske vojašnice, plačati za leto 1881. za vsacega moža 40 kr. še posebe.

Domače stvari.

— (Literarnega in zabavnega kluba izlet v Poljče) moral se je zaradi banketa načast novemu ljubljanskemu županu preložiti; kdaj in na kak način izletimo v Poljče, naznanih bode se pravočasno.

— (Pismeni zrelostni izpiti) vrše se ta teden na tukajšnjem gimnaziji in ženskem pravnišči.

— (Toča,) o katerej smo priobčili uže toliko žalostnih dopisov, je največ škode prouzročila po Štajerskem. Zadete so deloma Slovenske gorice, Ljutomer, Ormož, Ptujsko polje, pa tudi Maribor. Najhujše pa, kakor povzamemo privatnemu pismu, Šmartinska fara na Pohorji, kjer je baje uničeno vse.

— (Archiv für Heimatkunde.) Tega za zgodovinarje in sploh za vsacega, kdor se hoče seznanjati z zgodovino Kranjske, prav važnega dela, prišla je ravnokar na svitlo prvega zvezka 6. pola, ki ima prav zanimljivo vsebino, namreč doneske k zgodovini Metlike in župnije blagoviške na Gorenjskem. S 7. polo prično se doneski o zgodovini Kranjske in Istre od leta 973—1283. Delo je topilega priporočila in vsestranske podpore vredno.

— („Hrvatske Vile“) ravno nam došli 5. broj odlikuje se jako bogato in mnogovrstno vsebino, in ves slovanski jug sme biti vesel tega lista. Razen mej tekstrom nahajajočih se slik Andreja Palmoviča, Čiče in Čičke, opatije Topusko in modne podobe, pridejana je krasna slika „Kristus in skunjavec“, fotografičen svetlotisek po Ary Schefferjevem svetovno znanem originalu. Pri tolikoj in tako izvrstnej tvarini, pri tako elegantnej obliki, bilo bi temu podjetju želeti podpore iz vseh jugoslovenskih krogov. Žal, da mora požrtvovalno uredništvo javno opominati naročnike, da naj plačajo naročnino!

— (Lužički Srbi) dobili so nov list. Od 1. aprila t. l. izdaje E. Mukas v Budinu mesečnik pod naslovom: „Lužica, mesacnik za zabawu a poucenje“, ki je organ vseh srbskih društev.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 6. junija. „Wiener Zeitung“ objavlja imenovanje Kallaya skupnim finančnim ministrom in cesarjevo ročno pismo Szlavy-ju, kateremu se izreka popolno priznanje in podeli veliki križ Štefanovega reda.

Razne vesti.

* (Na mesec) zapazila je ekspedicija francoskih zvezdogledov, ki je za zadnjega solnčnega mraka bila v Sohagu v Egiptu, ozračje (atmosfero). Ta iznajdba posrečila se je s pomočjo spektroskopa, v katerem so bili zatemnile videti crte, po katerih se sme sklepiti na ozračje. Ozračje na mesecu pa nij tako gosto, kakor naše, temveč kako neznačno.

* (Važno za vremenske proroke.) Nodena stvar nij bila na svetu do sedaj tako dvomljiva, kakor vreme in najboljši vremenski prorok se je vsaj parkrat blamiral temeljito. Saj pa tudi nij bilo čuda, kajti ta opazoval je križaste pajke, drugi zrl je v oblake, tretji pečal se je z močeradi in črnimi polži, četrtemu označala so kurja očesa vremenske premembe in le malo posluževalo se jih je starih in pohabljenih barometrov, kratko rečeno, vse vremensko prorokovanje bilo je brez sisteme. To bode zdaj drugače. Francoski učenjak Dufournet iznašel je tako jednostavno in tako gotovo sredstvo, da se vsaka vremenska prememba naznani lahko uže naprej. V svojem vrtu zabil je par sežnjev globoko dva železna droga, 10 metrov vsaksebi, kat-rat sta na gorenjem koncu po izoliranem vodičem dratu v zvezi s telefonom. Kadar se pripravlja k nevihtni, čuje se v telefonu poseben glas, kateri postaja tem močnejši, čim bolj se bliža nevihta, blisk uže pro-uzročuje glas, kakor bi bil kdo udaril ob telefon. A ne le nevihta, vsaka prememba temperature naznanja se s posebnimi glasovi v telefonu, katerim se po Dufournetu pravi: „Glasovi tičev“. Po mnenju Dufournetovem je uzroka tej prikazni iskat v tem, da se pri vsakej vremenski premembi giblje površje naše zemlje, da pa tega gibanja naši čuti ne občutijo. Ta iznajdba je gotovo velike važnosti in vremenski proroki brez telefona pridejo v „talon“.

* (O amerikanskih trtbah.) Z ozirom na vedno rastočo množitev trsne uši (filoksere), se je čestokrat poudarjalo in nasvetovalo, da so za nas radikalno sredstvo le amerikanske trte, katerih tedaj treba omisiiti in saditi. Pa tudi glede teh trt trte nam biti previdnimi, kajti nekateri iz Amerike dobljeni trsi le deloma pretrpe trsno uš. Zanimljivo je, kar v tej zadevi piše francoski list „Journal d' Agriculture Prat“. Prinaša namreč poročilo o potovanju po vinskih krajih južne Francoske. Po mnogih poskušnjah in po znatnih žrtvah denarja in časa prišli so ondukaj do prepričanja, da toliki prizadane trte „Clinton“ in „Taylor“ niso veliko prida in da so se za tiste kraje le „Riparia“ in „Aestivalis“ kot posebno izvrstne izkazale. Zadnji trs priporoča se posebno za krepko zemljo, kjer močno poganja in tudi nepožlahtnjena daje mnogo in sladkega vina, ki je podoben francoskemu in po legi vinograda, ker se tiče alkoholove vsebine, dosegajo celo težko narbonsko vino. Trs „Riparia“, osobito pa „Riparia Fabre“ je tudi popolnem neobčutljiv za trsno uš, a ne požlahtnjena ne daje plodu. Za požlahtnите pa je izvrsten, treba pa je, da je cep ravno tolik, kakor trs sam. Dober delavec zamore na dan cepiti 450 trsov, od katerih se jih 90 do 95% prime. Vsled teh izkustev južno-francoski vinogradniki o drugih amerikanskih trsih niti čuti nečejo in le omenjeni trti sade, zdaj jedno, zdaj drugo, kakor se jim zdi prikladno za lego in prst v vinogradu.

Upit

na g. Rannerja, okraj. šolskega nadzornika in g. Robiča, predsednika učiteljskega društva v Ptui.

Javno Vaju v ime mnogih vprašam, zakaj je meseca junija bila na tihem ormužkemu učiteljskemu društvu seja dovoljena, našemu pa ne? Morbiti je razprava o drugem deželnem jeziku temu kriva?

I. Kelc,
učitelj v Halozah.

Poslano.

Častiti gospod urednik!

Blagovolite sledeče vrstice kot „Poslano“ v Vaš časopis sprejeti:

„Hitro so nam potekle ure, katere smo preživel v veselem krogu izvrstnih možakov ptujskih. Z navdušenim srcem bili smo se napotili k slavemu otvorjenju „Narodnega Doma“ ptujskega in mej nami odlični možje: velečastiti gospod državni in deželni poslanec Hermann jedini zastopnik slavjanske znanosti v Gradci, slavljeni gospod profesor dr. Krek in častiti gospod privatni docent dr. Kle-

menič. Na poti mej Muro in Dravo obdajali so nas grenki in sladki čuti, spominajoče se na svoje prade, ki so obdelovali zdaj nemško zemljo. — A ko smo zagledali zastavo iznad strehe „Narodnega Doma“, vihajočo in bliščičo se v naših narodnih barvah, na poslopij pa z zlatimi črkami prvi slovenski napis v Ptuji, ki nemški biti hoče — kaka ironija! — napis: „Narodni Dom“, nam je srce prekipelo veselja, in ponosno smo zrli na svoje prsi, tudi okinjane z rudečem modro-belem trakom dokazom našega prostega mišljenja in naš narodnosti.

Krepili smo si tamkaj v družbi odličnih osob pogum za boj, kojega še bomo morali mi bojevati, ako Bog da, da stopimo nekdaj na mesto svojih vele-slavnih voditeljev, — in z zvišenimi čuti smo se vrnili nazaj.

Zavoljo tega spolni podpisani odbor veselo dolžnost, da izreče v imenu društva „Tr glava“ najsršnje hvalo slavnjej ptujskej čitalnici in sploh vsem ptujskim narodnjakom, da so nas bili povabili k svojej veličastnej slavnosti, da so nas bili sprejeli s takim veseljem in so nam pokazali s svojim čvrstim postopanjem, da se z veseljem do delovanja za narodno reč, z narodnim ponosom in složnostjo vse doseči more, kar doseči je naša pravica. In mej njimi navduševal nas je s svojim resnično slavnostnim govorom, kot krepki narodnjak in učenjak daleč znan gospod župnik Božidar Rajč. Bog ga nam še ohrani mnogo let!

A ne samo za naš duševni ampak tudi materijalni blagor se je skrbelo. In tu imata podpisana srčno zahvalo izraziti spoštovanemu predsedniku ptujske čitalnice, gospodu dr. Gregoriču, ki je skrbno izvrševal jedno sedem telesnih del usmiljenja ter popotnike sprejel in okrepljal.

In tako želimo, da ostane ta svečanost kakor nam, tako tudi vsem, ki so bili navzočni, v spominu, in da se seme pri tej priliki zasejano razvija in širi in doneše ploden sad. Živeli torej ptujski Slovenci in njih „tempium Slovenicum Petoviense!“

V Gradeči 5. junija 1882.

Ivan Dečko,
predsednik.

Janko Bezjak,
tajnik.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
2. junija	ob 7. uri zjutraj	739·76 mm.	+ 12·6°C	slabotna burja slabotna burja brez vetrije	jasno deloma jasno oblakno	0·00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	738·08 mm.	+ 22·0°C	slabotna burja slabotna burja	jasno	
	ob 9. uri zvečer	741·08 mm.	+ 17·8°C	slabotna burja	dežja.	
3. junija	ob 7. uri zjutraj	742·66 mm.	+ 16·8°C	slabotna burja	jasno	
	ob 2. uri popoldne	741·07 mm.	+ 21·4°C	slaboten jugozahod slaboten vzhod	oblakno	0·00 mm.
	ob 9. uri zvečer	739·70 mm.	+ 15·8°C	slaboten jugozahod	jasno	dežja.
4. junija	ob 7. uri zjutraj	737·96 mm.	+ 15·4°C	slaboten zahod zmeren	jasno	
	ob 2. uri popoldne	735·42 mm.	+ 25·5°C	jugozahod slaboten jugozahod	jasno	0·00 mm.
	ob 9. uri zvečer	735·50 mm.	+ 19·8°C	slaboten jugozahod	oblakno	dežja.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk se je povsod polagoma jek vzdigovati, vendar na zahodu močnej, kot na vzhodu; vsled tega je bil precej nejednakomerno razdeljen in je znašal razloček mej maksimum na zahodu in mej minimum na vzhodu 7 mm. Vetrovi se od zadnjih dñij niso nič spremenili. Temperatura je v primeri s pretečenimi dnevi nekoliko pala in je bila precej normalna; razloček mej maksimum in minimum je znašal 11°C. Nebo je bilo večjedel deloma oblako; vreme se je povsod, posebno pa na zahodu in severu nagibalo k nevihtam.

Dunajska borza

dné 6. junija.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Papirna renta	76	gld.	50	kr
Srebrna renta	77	"	20	
Zlata renta	94	"	40	
1860 državno pesejilo	130	"	20	
Akecije narodne banke	823	"	1	
Kreditne akecije	323	"	75	
London	119	"	85	
Srebro	9	"	—	
Napol.	5	"	52½	
C. kr. ceknji	5	"	67	
Državne marke	58	"	55	
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	75
Državne srečke iz l. 1864	100	"	170	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	"	30	
Ogrska zlata renta 6%	119	"	75	
" " 4%	87	"	85	
5% štajerske zemljišč, odvez. oblig.	86	"	—	
Reichel z Dunaja	104	"	—	

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	113	"	50	
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	119	"	50			
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	"				
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	"	25			
Kreditne srečke	100	gld.	176	"		
Rudolfove srečke	10	"	20	"		
Akecije anglo-avstr. banke	120	"	122	"		
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	227	"	75	"		

Št. 8531.

(371)

Razglas.

Usojam si splošno razglasiti, da je moja izvoitev za župana ljubljanskega mesta od Nj. c. in kr. Apostolskega Veličanstva z Najvišjim skleom od dné 20. maja t. l. premilostljivo potrjena in da sem bil od gospoda c. kr. deželnega predsednika dné 3. t. m. v tej lastnosti zaprisezen in da izročeni urad za tek volne dobe v trdnem zaupanji prevzamem, da me bode mestno prebivalstvo pri izvrševanju važnega posla blagovoljno podpiralo.

V Ljubljani, dné 4. junija 1882.

Župan: Peter Grasselli.

Zahvala.

Vsem udeležiteljem pogreba naše v Bogu spijoče matere

Marjete Regali

izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 6. junija 1882.

(369) **Rodovina Regali.**

Št. 8617. (370)

Razglas.

Tukajšnji razglas od dné 7. marca t. l., s katerim se je zapovedalo, da smejo psi le s torbo okolo letati ali pa da se morajo le na vrvici povsod zunaj hiše voditi, izgubi dné 7. t. m. veljavo.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 3. junija 1882.

Župana namestnik: Jeras.

L. EHROWERTH,
zobni zdravnik, v Gospokih ulicah št. I,
ordinira v vseh
zobnih boleznih
in postavlja zdaj
umetalne zobe in zobovje
dobro in brez bolečin. (77—34)

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krv doseže, da se odstranijo sprijeni in slab deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepilno zdravilnih zelišč jako skrbno, vpliva uspešne pri vseh težavah pri prebavljenju, posebito pri slabem apetitu, napetji, bljevanju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodci, pri prepelnjenosti želodca z jedmi, zasljenjeni, krvnem natoku, hemerajidi, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevih, hipochondriju in melanholiji (vsled motenja prebave); isti ozivlja res delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu da zoper prejšnjo moč in zdrarje. Vsled tega svojega izvrsnega vpliva je zdaj gotovo in priznano tjudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

Na stotin pism v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

Čutim se doljnega, da Vam izrečem najboljšo zahvalo. Za februarja uže boleham na želodčni bolečini, zjednjeno z neapetitnostjo in brezmirnimi nočmi. Obiskal sem mnogo zdravnikov brez uspeha. Le po moči dr. Rosovega zdravilnega balzama sem zoper opomogel, vplival je čudovito. Vsi moji znanci v tem kraju morejo to pričati in se čudijo nad mojim apetitom. Do zdaj sem si naročil tretjo steklenco pri gospodu Neustenu v Frankengasse. Prosim Vas, da to moje spričalo po resnicu objavite. Še jedenkrat presrečno zahvalo.

Splošovanjem

Peter Springer,
vrtar v Gorenjem Sv. Vidu pri Dunaju,
Auerhofgasse 2.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več kraju dobili neuspešno zmes, aka so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno dr. Rosovega zdravilnega balzama.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnjej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Jos. Sloboda, lekar; J. pl. Trnkoczy, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. V Kameniku: Jos. Močnik, lekar. V Kranji: K. Šavnik, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abcese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, čermasti tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper otekline po prehljenju in po putki; zoper ponavljajoč se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge potreči in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojijo; zoper raka, ranjene noge, vnetje kožice na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnjenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez